

JOVES I ESPAI PÚBLIC: TRIANGLE MÀGIC O TRIANGLE DE LES BERMUDES?

► La presència dels joves en l'espai públic hauria d'inspirar-se en el triangle màgic que articula les sinèrgies positives entre polítiques, recerca i treball social amb joves, però sovint es converteix en un Triangle de les Bermudes, on els joves són estigmatitzats, invisibilitzats o marginats en els no-llocs.

La relació dels joves amb l'espai públic ha estat sempre problemàtica. Per una banda, la seva presència en els espais lliures (places, parcs, carrers, espais esportius i recreatius, etc) és necessària per vitalitzar aquests llocs, perquè siguin usats i apropiats pels ciutadans. En aquest sentit, quan s'estableixen relacions positives entre investigacions, polítiques públiques i treball social (entre els que dissenyen i estudien els espais,

els que prenen decisions sobre el seu ús, i els que treballen al carrer perquè aquest ús no suposi cap abús), la presència juvenil en l'espai públic esdevé fructífera, creativa i socialitzadora. En canvi, quan aquestes sinèrgies es trenquen o desapareixen, l'espai públic esdevé una mena de Triangle de les Bermudes, on els joves són víctimes de representacions mediàtiques estigmatitzadores, són invisibilitzats com a subjectes socials, o bé són marginats de les decisions que

els afecten en l'ús d'aquests llocs, que acaben convertint-se en no-llocs, en espais anònims on la convivència no és possible.

En el llibre coordinat per Jaume Trilla *Jóvenes y espacio público: del estigma a la indignación* (Bellaterra, Barcelona, 2011), editat amb els companys del Màster Interuniversitari en Joventut i Societat, es presenten estudis i experiències molt alligonadores. De l'estigmatització a què la sobrerrepresentació mediàtica dels joves i els excessos de les normatives sobre civisme i convivència han conduït pràctiques juvenils com les arts i esports urbans (del grafit al monopati), fins la transformació positiva de la marginalitat urbana amb participació juvenil, en el cas de Medellín o l'ocupació de places en la majoria de ciutats espanyoles per part de joves i no tan joves indignats, a la recerca d'una nova ciutadania; per no parlar de l'expulsió dels locals d'oci nocturn cap a la perifèria i els polígons, una font permanent de conflictes que les autoritats s'entesten a amagar o regular exclusivament a través de la prohibició.

Potser el que ens hauria de preocupar no és pas que els joves usin l'espai públic sinó que evitin usar-lo i es reclugin en espais privats o en el ciberespai. Potser cal revertir la tendència i convertir els no-llocs en llocs per a la convivència.

Carles Feixa

Catedràtic d'antropologia social a la Universitat de Lleida. Va ser membre del secretariat del CNJC en representació del Consell Local de la Joventut de Lleida (1983-85).

